

Beknopt verslag/conclusies van de openbare vergadering van de commissie Samenleving van de gemeenteraad Emmen op dinsdag 15 maart 2016, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter: de heer H. Huttinga
Commissiegriffier: mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden: de heer B. Arends (*t/m 7C*), de heer J. Bos en de heer B.D. Wilms
Verslaglegging: mevrouw M.S.J. Stegink (Notuleerservice Mooi Werk)

De commissieleden: de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), de heer T.H. Gerth (CDA), de heer B. Hoeksema (Senioren Belang Noord), mevrouw T. Houwing-Haisma (VVD), de heer L.H. Lambers (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), mevrouw P. Mellema (CDA), de heer R.R. Pruijscher (ChristenUnie), de heer A.W.J. Schoo (DOP) (*t/m 7C*), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer A.J. Sleeking (PvdA), de heer S. Slijepčević (Wakker Emmen), mevrouw L.H. de Vries (Wakker Emmen) en mevrouw B. van der Woude (Groen Links).

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen vanuit het college/presidium

Wethouder Bos deelt mee dat het faillissement van TSN op 16 maart zal worden uitgesproken. Vanwege de opzegtermijn van zes weken wordt de dienstverlening door TSN tot 25 april voortgezet met het bestaande personeel. AtHomeFirst neemt de dienstverlening en het huidige personeel over. De gemeente heeft de cliënten hierover al geïnformeerd. De bewindvoerder zal de medewerkers informeren en ook nog een keer de cliënten.

Wethouder Wilms deelt mee dat Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) een onderzoek naar het functioneren van de veiligheidsketen rond jeugdhulp aan het afronden is. Emmen is een van de zes gemeenten waar het onderzoek wordt gehouden. Het is een breed onderzoek bij alle organisaties die jeugdhulp leveren, van preventief tot specialistisch. In mei/juni worden de uitkomsten verwacht. De gemeente ontvangt het eindrapport.

De tweede mededeling betreft de inkoop van jeugdhulp in 2017 en daarna. Bij de ingekomen stukken zit een aantal brieven hierover. Emmen blijft samen inkopen met de zeven Zuid Drentse gemeenten. De andere vijf Drentse gemeenten gaan de inkoop met die voor de Wmo combineren, maar in Zuid Drenthe wil men daar naar toe groeien. De kaders voor beide inkoopregio's blijven gelijk. Via een ambitieus tijdspad wil men begin december de definitieve gunning kunnen verlenen.

D66 vraagt of de raad het onderzoeksrapport over de jeugdhulp ook kan krijgen. **Wethouder Wilms** antwoordt dat het een openbaar rapport wordt.

3. Presentaties

3A Jaarverslag Leerplicht/RMC (toelichting door wethouder Wilms)

Wethouder Wilms licht toe dat de raad tot nu toe een verslag op papier kreeg van Leerplicht en RMC (Regionale Meld en Coördinatie functie voor voortijdig schoolverlaten). Nu heeft men een plastic kaartje gekregen met een factsheet en een filmpje. Die informatie is ook in ingekomen stuk 11I te vinden. Het jaarverslag gaat wat betreft Leerplicht over Emmen en Coevorden en wat betreft RMC over Emmen, Coevorden en Borger-Odoorn. Er is een positief

dalende trend te zien wat betreft het voortijdig verlaten van school. Steeds meer jongeren verlaten het onderwijs met een startkwalificatie. In 2014-2015 waren er 225 voortijdige schoolverlaters (voorlopige cijfers) tegen 420 in 2010-2011. Het percentage VSV is hier 1.5%, terwijl het landelijk 1,8% is. Mevrouw Abbing verzorgt de presentatie.

Mevrouw Abbing is RMC-coördinator voor Zuid-Oost Drenthe. Zij heeft een groot aantal collega's meegenomen om het uitbrengen van het jaarverslag en de dag van de leerplicht, deze week, te vieren. Haar presentatie start met de film over hoe Leerplicht en RMC hun werk uitvoeren. De film staat ook op de usbstick in het plastic kaartje. In de film wordt duidelijk, dat in Zuidoost Drenthe een grotere daling van voortijdig schoolverlaten plaatsvindt dan in de rest van Nederland. Men geeft voorlichting, houdt wekelijks spreekuren op scholen en verwijst door. Een leerplichtambtenaar kan een huisbezoek brengen en eventueel proces verbaal opmaken. Dan volgt geen sanctie, maar extra hulp of zorg. Als boven 18 jaar de leerplicht ophoudt, wordt trajectbegeleiding gegeven om toch een startkwalificatie te behalen. Wanneer dat niet lukt, begeleidt men jongeren in het zoeken naar werk, samen met klantmanagers jongeren.

Na de film geeft mevrouw Abbing een toelichting op de factsheet. Het verlenen van vrijstelling van de leerplicht gebeurt alleen als iemand echt niet in staat is onderwijs te volgen. Door preventief binnen de scholen te werken, samen met hulpverleningsinstanties, lukt het goed om verzuim en uitval te verminderen. Van DUO ontvangt men de verzuimmeldingen. In de factsheet staan ook cijfers over de begeleidingstrajecten na uitval, met veel positieve resultaten. Het voorlopige VSV-cijfer voor 2014-2015 was in oktober 241, maar eind februari 225.

CDA is blij nu het filmpje te hebben gezien. Via de link liep het vast. In Emmen is het relatief verzuim (zonder reden) vrij hoog. Komt dat doordat er geen passende onderwijsplek is voor een leerling? **Mevrouw Abbing** antwoordt dat dit kan voorkomen, maar bij het overgrote deel geen rol speelt. Er is veel aandacht voor dit verzuim, het spijbelen. Vaak gaat het om een zorgbehoefte en eventueel om een onjuiste studiekeuze.

D66 vraagt of men samenwerkt met 2GetThere. De heer Eggen is daar ambassadeur van en zeer onder de indruk van deze informele aanpak. **Mevrouw Abbing** antwoordt dat er een heel goede relatie en nauwe samenwerking is. 2GetThere is laagdrempelig. Men verwijst ernaar als jongeren een maatje nodig hebben.

Wakker Emmen vraagt of het grote verschil in uitval tussen vo en mbo komt door een andere aanpak. **Mevrouw Abbing** legt uit dat de aanpak vrijwel hetzelfde is, maar dat het verschil komt doordat de leerplicht eindigt bij 18 jaar. Boven 18 jaar stijgt de uitval en is terug leiden naar onderwijs niet altijd meer haalbaar.

Wakker Emmen vraagt hoe de afstemming met hulpverleningsorganisaties plaatsvindt. **Mevrouw Abbing** antwoordt dat iedere onderwijsinstelling een zorgadviesteam (ZAT) heeft. Daar zijn verschillende partijen in betrokken.

Senioren Belang Noord vraagt of verzuim en uitval een relatie heeft met de thuissituatie. **Mevrouw Abbing** antwoordt dat dit het geval kan zijn. Er is een grote groei in het ziekteverzuim, een "legitieme" manier om te spijbelen. Daar zit vaak problematiek in de persoonlijke situatie achter, thuis of in de sociale omgeving.

Voorzitter Huttinga dankt mevrouw Abbing en haar collega's hartelijk.

4. Spreekrecht: n.v.t.

5. Rondvraag

Senioren Belang Noord krijgt veel vragen in verband met problemen in de thuiszorg. Kan de gemeente niet zelf een thuiszorgorganisatie gaan runnen? Daar zijn veel overstapproblemen mee te voorkomen. **Wethouder Bos** antwoordt dat de gemeente totaal niet op dat spoor zit en juist de zorg naar de samenleving wil brengen en ondernemers prikkelen. De gemeente heeft ook de expertise niet. De gemeente moet aansturen en toezicht houden.

Wakker Emmen weet dat er overeenstemming is tussen de buitensportverenigingen en de gemeente over de overdracht van kleedaccommodaties. De verenigingen hebben verzocht de helft van het revolverende fonds over de verenigingen te verdelen. Hoe staat het daarmee? **Wethouder Arends** legt uit dat op basis van het amendement van de raad bij de begroting, het niet benutte kapitaal uit het Fonds Dorpen en Wijken wordt ingezet voor de kleedaccommodaties. Er is overeenstemming over hoe de accommodaties aan de verenigingen worden overgedragen. Uit de nulmeting blijkt, zoals verwacht, groot achterstallig onderhoud. Dit is per vereniging gespecificeerd. Samen met de verenigingen is een verdeelsleutel gekozen om het beschikbare kapitaal te verdelen over de verenigingen. Een voorstel hierover wordt voorbereid voor het college en de raad. Daarnaast hebben de verenigingen gevraagd om ook de helft van het revolverende fonds te benutten en net zo te verdelen. Dat voorstel moet nog met de wethouder worden besproken en wordt dan al dan niet meegenomen. Hopelijk kunnen het collegevoorstel en raadsvoorstel voor de zomervakantie worden vastgesteld. Dan kan de overdracht plaatsvinden voor de start van het voetbalseizoen.

CDA vraagt, naar aanleiding van het bezoek op 17 maart aan het Training en Diagnose Centrum bij EMCO, of er niet meer begeleiding mogelijk is in de voorafgaande WW-periode. Dat gebeurt nu nauwelijks en leidt tot verlies aan werkritme. Men wordt de eerste jaren aan zijn lot overgelaten. **Wethouder Arends** reageert dat de gemeente niets te vertellen heeft over WW-gerechtigden. Daar gaat het UWV over. De gemeente zou het graag anders zien, maar men is gebonden aan regels. Het zou inderdaad goed zijn als men in de WW-periode al begeleid werd naar werk en zo bijstand zou kunnen worden voorkomen. De gemeente werkt wel met UWV samen in het werkgeversservicepunt.

DOP krijgt veel telefoontjes van mensen die vastlopen in hun contact met de gemeente. Men krijgt te horen, dat de regels zo zijn en zit in de knel. **DOP** roept het personeel op één op één maatwerk te leveren en vooral op sommige punten coulanter te zijn met de bijzondere bijstand. Een voorbeeld is dat iemand voor de oplossing van een probleem graag eerder het vakantiegeld had gekregen, maar dat dit niet kon. **Wethouder Bos** reageert, dat er wel maatwerk wordt geleverd, juist in de bijzondere bijstand, maar dat er regels zijn. Hij hoort graag waar mensen het gevoel hebben niet correct bejegend te worden. Vakantiegeld valt niet onder de bijzondere bijstand. **DOP** wil niet elk geval steeds aankaarten, maar zal bijzondere gevallen doorgeven.

D66 vraagt, naar aanleiding van de begrotingswijzigingen, hoe de Jongeren Advies Raad functioneert. Op twitter en facebook zijn weinig berichten te vinden. Men heeft geen website. Vraagt men subsidie aan en legt men verantwoording af over het afgelopen jaar? **Wethouder Wilms** speelt deze vraag door aan wethouder Van der Weide. Daarna volgt een antwoord.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A Besluit begrotingswijzigingen 2016-2 + bijlagen RIS.7456 en RIS.7457

VVD wil graag voor de raadsvergadering antwoord aangaande het functioneren van de Jongeren Advies Raad (JAR), voordat ze kan instemmen met de subsidie. Op de nota Samen verder in het sociaal domein heeft de JAR niet willen reageren. **Wethouder Wilms** kan zich voorstellen dat de JAR niet heeft gereageerd, omdat men adviseert over het jeugdbeleid en niet over de zorgkant. Misschien speelt ook de belasting met andere taken een rol. Volgens **Wakker Emmen** heeft de JAR wel naar de nota gekeken. **D66** heeft nog nooit een advies van de JAR gezien.

Voorzitter Huttinga sluit af. Het definitieve oordeel wordt in de commissie BMR gegeven.

7B Verordening cliëntenparticipatie Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet + bijlagen 16.020929 en RIS.7453

Eerste termijn

PvdA kan zich vinden in het voorstel. Welke organisaties gaan namens de jeugd deel uitmaken van de Wmo-raad? Waarom is er vier keer overleg met de Wmo-wethouder en twee keer met de jeugd-wethouder en waarom afzonderlijk?

CDA is benieuwd hoe de werkgroep jeugd van de Wmo-raad verbinding legt met de jeugdhulp. De leden van de Wmo-raad moeten volgens artikel 7.2 een evenredige afspiegeling van de Emmense samenleving zijn. Zitten er daadwerkelijk jongeren in de Wmo-raad? Worden er stappen gezet naar een verdere integratie met de cliëntenparticipatie Participatiewet en WSW, zodat er een integrale cliëntenparticipatie binnen het hele sociale domein ontstaat?

Wakker Emmen is blij met het voorstel, omdat de communicatie hoog in het vaandel staat. Wordt de Jongeren Advies Raad betrokken als gesprekspartner?

D66 heeft dezelfde vragen als PvdA en CDA.

Wethouder Wilms legt uit, dat er al langer werkgroepen waren, ook van jeugd, maar dat de wettelijke basis nu anders is. Daarom is de Wmo-raad uitgebreid met twee jeugdleden. De werkgroep heeft geen adviesrol, maar geeft input aan de Wmo-raad. De twee “jeugd”leden hebben een binding met jeugdzorg, als ouder. Er wordt geen leeftijd verordonneerd. Het advies om een verbinding te leggen met de Jongeren Advies Raad neemt de wethouder mee. Het is goed als men af en toe met elkaar praat over jeugdhulpzaken. De evenredige afspiegeling is geborgd via de werkgroepleden. Die moeten betrokkenheid hebben bij jeugdhulp. Het overleg met de wethouder Wmo en met de wethouder jeugd kan twee keer gezamenlijk plaatsvinden.

Wethouder Bos gaat in op de integratie van adviesraden. Het is niet de bedoeling alle raden samen te voegen, maar wel om een platform te vormen van de voorzitters van de raden en de wethouders, ten behoeve van afstemming. De documenten worden namelijk steeds meer integraal. De structuur van de raden wil men behouden vanwege de binding met de achterban.

Tweede termijn

PvdA vindt het een vreemde constructie en mist de integraliteit. Is er inderdaad gekozen voor ouders als vertegenwoordigers van jeugd?

CDA heeft dezelfde vragen als PvdA. Door welke organisaties worden jongeren in de Wmo-raad vertegenwoordigd?

Wethouder Wilms antwoordt dat niet organisaties, maar personen (ouders met kinderen in jeugdzorg) deel uitmaken van de werkgroep jeugd. De verbinding met cliënten is geborgd in de eigen wettelijke cliëntenraden van de zorgaanbieders.

D66 zou graag één grote adviesraad zien. Ook dan kan een achterban worden geraadpleegd. Bij het plan voor het sociaal domein van 35 pagina's, tellen alle adviezen samen 53 pagina's.

Voorzitter Huttinga constateert dat PvdA het stuk als B-stuk naar de raad wil laten gaan. Het gaat als B-stuk naar de raad tenzij PvdA het presidium laat weten dat het een A-stuk kan worden.

7C Verordening tot wijziging van de afstemmingsverordening participatiewet IOAW en IOAZ gemeente Emmen 2015 (invoering Wet Taaleis Participatiewet)

Eerste termijn

GroenLinks is ervoor dat mensen ondersteuning krijgen bij het leren van de taal. De sancties zijn echter enorm en het beleid stringent, terwijl het gaat om een kwetsbare groep. Daarom is GroenLinks niet voor dit voorstel.

ChristenUnie kan zich vinden in de lijn van het voorstel, maar vraagt de wethouder meer invoelend te zijn met de specifieke doelgroep. Is er ruimte voor specifieke en individuele omstandigheden? Gaat het om een inspanningsverplichting of geldt ook een sanctie als de cursus niet met succes wordt gehaald?

DOP sluit zich bij de vorige sprekers aan en vraagt zich af of artikel 13a, punt 1 (pag. 6) wettelijk is toegestaan. Een korting van 20% vindt DOP teveel.

CDA staat positief tegenover de Wet Taaleis. Een taalfout in juist deze verordening (eerste zin van laatste alinea op pag. 8) is verrassend en komt cru over gezien de sancties van de verordening. Als de uitkeringsgerechtigde niet meewerkt aan een taaltoets, volgt een waarschuwing en bij echt niet meewerken een verlaging van de uitkering. Deze sanctie is van grote invloed op de kwaliteit van leven. Over welke groep mensen gaat het precies? De toets lijkt vooral bedoeld voor allochtonen, omdat deze wordt afgenomen als men niet acht jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en geen bewijs kan overleggen dat men de Nederlandse taal beheerst. In september 2014 heeft de rekenkamercommissie in een brief aan de raad aangegeven, dat laaggeletterdheid ook voorkomt onder oudere autochtonen. Deze groep is moeilijk te bereiken. Hoe worden deze mensen bereikt en wat wordt van hen verwacht? Ondanks hun laaggeletterdheid hebben zij soms hun hele leven gewerkt, maar zijn ze op oudere leeftijd werkloos geworden. Om welke groep gaat het precies?

PvdA is een groot voorstander van het terugdringen van laaggeletterdheid. De taaleis geldt volgens het raadsvoorstel voor nieuwe instroom en voor de bestaande groep vanaf 1 juli 2016. Welke aanpak gaat het college hanteren bij de doelgroep van laaggeletterde autochtonen? Wat doet men bij een echtpaar? Communicatie via brieven is lastig bij deze groep. Welke objectieve criteria gelden er voor “niet meewerken” en “echt niet meewerken” (zinsnedes uit samenvatting)?

Wakker Emmen kan zich vinden in het stuk. Het is een noodzakelijke verandering. Het kan door als A-stuk.

Wethouder Arends licht toe, dat het college de Wet Taaleis breder heeft geïnterpreteerd om niet te discrimineren tussen allochtonen en autochtonen en om iedereen in de bijstand, volgens dezelfde criteria, vaardigheden bij te brengen, die nodig zijn voor terugkeer naar de arbeidsmarkt. Er zijn veel laaggeletterden onder de autochtone bevolking. Hun achterstand wat betreft lezen en schrijven wordt groter met het steeds digitaler worden van de arbeidsmarkt. De wethouder maakt zijn excuus voor de taalfout in het stuk. De groep laaggeletterde autochtonen wordt bereikt wanneer men zich meldt voor een uitkering. Dan wordt een bewijs gevraagd dat men de taal machtig is of een toets afgenomen.

CDA brengt in dat volgens de Participatiewet iedereen die de basisschool heeft gevolgd, het vereiste niveau 1F heeft. Loopt iemand met basisschool dus geen risico op verlaging van de uitkering?

Wethouder Arends reageert, dat het hebben gevolgd van de lagere school geen garantie is, dat men niet laaggeletterd is. Als iemand alleen lager of basis onderwijs heeft, volgt een toets, tenzij men kan aantonen een hoger niveau te hebben. De communicatie vindt plaats via het intakegesprek of een vervolggesprek. Bij het lezen van brieven krijgt men waarschijnlijk wel hulp uit de omgeving. Het is mooi dat we deze groep via deze weg kunnen opsporen. Ook als men geen baan vindt, is het een gewin om te kunnen lezen en schrijven. Wie meewerkt, heeft niets te vrezen. Zo niet, dan is men aan het verkeerde adres bij de gemeente Emmen.

Tweede termijn

CDA concludeert dat laaggeletterde ouderen risico lopen op verlaging van hun bijstand. Het doel van de maatregel is meer kans op de arbeidsmarkt, niet een hoger taalniveau. Dat blijkt uit artikel 18b van de Wet Taaleis. Ook zonder het vereiste taalniveau kan iemand goed gewerkt hebben of nog werken. Kan daar via maatwerk rekening mee worden gehouden?

PvdA sluit zich aan bij wat CDA naar voren heeft gebracht. Komt er ook een sanctie als iemand meewerkt aan de cursus, maar de toets niet haalt?

DOP is het eens met CDA. Wat betreft de sanctie verzoekt DOP om een verlaging van 10% in plaats van 20%.

Wethouder Arends benadrukt dat er geen straf is voor het niet halen van de toets. Dan doet men het nog een of meer keren. In de huidige maatschappij heeft men de taal nodig. Het kan zijn, dat iemand tot nu toe niet is belemmerd door laaggeletterdheid, maar in de huidige arbeidsmarkt zal dat niet veel meer gelden. Het college zet in op scholing en vindt uitzonderingen niet zinvol.

CDA vindt de inzet voor taal mooi, maar te rigide en teveel gericht op iets terug moeten doen voor een uitkering. Het doel is werk te vinden.

Wethouder Arends vindt het juist niet rigide om allochtonen en autochtonen gelijk te behandelen en om mensen te helpen een gebrek uit het verleden te herstellen, ten behoeve van kansen op de arbeidsmarkt. **Wethouder Wilms** wijst er op dat laaggeletterdheid niet alleen via de taaleis, maar breder wordt aangepakt (ingekomen stuk 11g). Het kernteam is bezig een goed netwerk op te zetten. Een plan van aanpak is op komst. Het gaat om een forse doelstelling, omdat het een grote groep betreft. **Wethouder Arends** erkent dat 20% een flinke verlaging is, maar de sanctie is wel duidelijk.

DOP vindt 20% voor deze doelgroep teveel. **D66** vraagt waarom 10% volgens DOP wel kan en 20% niet. De sanctie wordt niet zomaar opgelegd. Daar is al veel aan voorafgegaan.

GroenLinks begrijpt dat men door moet gaan tot de toets is gehaald, om een sanctie te voorkomen. Dan is er eigenlijk toch een sanctie op het niet halen van de toets. Is er voor deze verbreding van de Wet Taaleis wel een bevoegdheidsgrondslag? **Wethouder Arends** ziet geen probleem in deze verruiming van de wet. Volgens **GroenLinks** gaat de gemeente over het toepassen van de wet en niet over het verruimen ervan. **Wethouder Arends** wacht het af en is bereid tot het hoogste college van het land te gaan.

CDA constateert dat de wethouder, net als CDA, zegt dat het gaat om de kansen op de arbeidsmarkt. De vraag van CDA was, wat er gebeurt als het afnemen van de taaltoets niet langer bijdraagt aan het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt.

PvdA vraagt of de hele bestaande groep bijstandsgerechtigden wordt opgeroepen voor de taaltoets. **Wethouder Arends** zal deze vraag per e-mail beantwoorden. Waarschijnlijk is bekend of men een bepaald opleidingsniveau heeft en worden diegenen benaderd waar dit niet duidelijk is. Een nieuwe uitkeringsgerechtigde wordt direct met de taaleis geconfronteerd.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het stuk als B-stuk naar de raad gaat, zodat fracties het nog kunnen doorspreken. Wakker Emmen kan de opmerking die men nog na de afronding wilde maken, eventueel per mail toesturen.

7D Beleidsplan Samen verder in het sociaal domein 2017-2021 + bijlage RIS.7460

Eerste termijn

Wakker Emmen heeft waardering voor het hele proces en voor de concrete stappen ten aanzien van verbetering van voorlichting, communicatie en dienstverlening. Sinds 2014 heeft de gemeente er veel taken bij gekregen, tegelijk met de daarbij behorende landelijke bezuinigingen. Er is bezuinigd op ondersteuning, zorg en PGB, de eigen bijdrage is verhoogd en kortingen zijn afgeschaft. Kwetsbare inwoners hebben het moeilijk. Meer zelfredzaamheid wordt gevraagd en een bijdrage van de omgeving, maar de samenleving is hier nog niet ingesteld. Wakker Emmen heeft grote zorgen over de landelijke bezuinigingen. Is versobering de oplossing of moeten het systeem of de uitgangspunten veranderen? Wakker Emmen gaat uit van zorg op maat, keuzevrijheid cliënt, kwaliteit van zorg, zorg en ondersteuning voor wie dat nodig heeft. Met

preventie en innovatie moeten kosten in langdurige zorg worden voorkomen. Huishoudelijke hulp, dagbesteding en hulpmiddelen zijn hierbij belangrijke instrumenten. Ze ontlasten ook de mantelzorger. Het huidige niveau is ondergrens. Voor het systeem is een goede indicatie de basis. Wakker Emmen is blij met de onafhankelijke indicatiestelling in 2017 en met één plan, één regisseur. Populatie-inkoop kan bijdragen tot meer integrale zorg, hogere kwaliteit en lagere kosten. Aan de in januari genoemde nadelen van populatie-inkoop wordt nu extra aandacht besteed.

Wakker Emmen heeft nog enkele aandachtspunten en vragen. Hoe wordt keuzevrijheid behouden? Kan iemand die zorg ontvangt van een aanbieder die niet door de hoofdaannemer wordt ingekocht, deze zorg blijven ontvangen via een PGB? De zes hoofdaannemers zijn straks verantwoordelijk voor de kwaliteit van de onderaannemers. Hoe houdt de gemeente als eindverantwoordelijke de controle en regie?

PvdA spreekt lof uit voor het omvangrijke document. De commissie moet nu in een keer spreken over een groot taakveld en veel geld, terwijl de stukken voor de aanbesteding al bijna klaar zijn. De aanbesteding lijkt te worden gericht op grote eenheden, omdat zes, waarschijnlijk grote, aanbieders als hoofdaannemers samen de markt gaan verdelen. Decentralisatie moest juist zorgen voor een menselijke maat. De nota ademt op bepaalde punten de sfeer van groot, ondanks alle woorden over klein. De kans op echte transformatie kan zo gemist worden. PvdA heeft niet alleen kritiekpunten. Ze waardeert de nota als samenhangend geheel en vindt ook de filosofie van publieke waarden erin terug. PvdA hoopt dat Emmen hiermee het verschil gaat maken en dat alle betrokkenen de rug recht houden. PvdA steunt het college hierin.

Als een inwoner schoonmaakondersteuning wil laten uitvoeren door een samenwerkingsverband van een wijk of dorp, EMCO, Buurtsupport en Pro en de hoofdaannemer voelt daar niet voor, welke macht heeft dan een bewoner of wijkorganisatie? Wanneer gaat het college concrete invulling geven aan de burgerbegroting? Anderzijds kan het probleem ontstaan, dat een zorgaanbieder medewerkers in de schoonmaakondersteuning moet ontslaan. Wat gaat het college doen om bewonersinitiatieven een gegarandeerde plek te geven in het nieuwe systeem?

PvdA hoopt dat niet alle hulpvragen via het toegangsteam hoeven te lopen. Hoe zit dat?

Schoonmaakondersteuning moet niet direct inhoudelijk gekoppeld worden met zorg. Dat heeft in het verleden tot forse budgetoverschrijdingen geleid en samen met de tariefstelling de kiem gelegd voor de huidige faillissementen. Is de wethouder ook van mening dat schoonmaak geen zorg is, dat hier bijbehorende cao-regels voor moeten gelden en dat daar kansen liggen voor bewonersinitiatieven en verdrongen groepen op de arbeidsmarkt?

PvdA heeft nog een paar vragen. Over welk budget gaat straks de aanbesteding, 100, 95 of 90 miljoen? Wat gebeurt er als het aanbod van de hoofdaannemers samen het budget overstijgt? PvdA zou de periode waarover de nota gaat willen koppelen aan de beleidsperiode, dus van 2017-2019 met mogelijk een jaar verlenging.

Op de vraag van **D66** of een kleine aannemer ook hoofdaannemer kan zijn, antwoordt **PvdA** liever geen grote aanbieders te hebben.

Senioren Belang Noord merkt op, dat de kwaliteit van de vrijwilligers bij schoonmaakondersteuning belangrijk is en dat die geschoold zouden moeten worden in HH2.

PvdA wil niet terug naar de systematiek van HH1 en HH2. PvdA had het niet over vrijwilligers, maar over inschakeling van mensen van bijvoorbeeld EMCO, Buurtsupport of praktijkschool, onder goede begeleiding van professionals.

CDA constateert dat het beleidsplan is opgesteld na intensief overleg, vanaf het begin, met inwoners en maatschappelijke organisaties. Het was jammer dat de adviezen van de adviesraden eerst alleen in de leeskamer ter inzage lagen. Gelukkig zijn ze toch nog digitaal toegevoegd. CDA kan zich vinden in de kanteling van de Wmo. Eerst wordt gekeken naar zelfredzaamheid, mantelzorg en vrijwilligers, maar wanneer dat echt nodig is, moet men snel de benodigde ondersteuning kunnen krijgen. Met preventie en een snelle aanpak moet het groter worden van het probleem voorkomen worden.

CDA heeft wel een aantal vragen en opmerkingen:

Een onafhankelijk, laagdrempelig, breed deskundig en snel werkend team geeft de indicaties en ook de op- of afshaling. Dit moet ook onafhankelijk zijn van de financiën. Wie beoordeelt het functioneren van het toegangsteam?

Er komt een vast bedrag per jaar voor een gebied. Hoe beoordeelt en meet de gemeente, als verantwoordelijke en opdrachtgever, het resultaat in een gebied, wat betreft ondersteuning, ontwikkeling van het proces, kwaliteit, begeleiding en samenwerking?

Het budget wordt verdeeld aan de hand van kenmerken van gebieden. Heeft de gemeente al een idee van de formule en van hoe men het gevaar van nadeelgebieden kan voorkomen?

CDA hoopt dat schoonmaakondersteuning en zorg beter op elkaar worden afgestemd als er één hoofdaannemer is. Bij meervoudige problematiek mogen taken niet bureaucratisch heen en weer geschoven worden. Ze hoeven echter niet door dezelfde persoon te worden gedaan.

In het stuk staat niets over een klachtenprocedure en ombudsfunctie. CDA neemt aan dat dit nog wordt uitgewerkt.

Het streven is dat in 2021 40% van de hulpvragen informeel, niet-professioneel wordt opgelost. Het is het enige SMART geformuleerde criterium in de nota. Niet alle informele hulp zal het toegangsteam bereiken. Hoe meten we het en hoe ligt het percentage nu?

Op pagina 30, punt 5.10, staat beschreven hoe de gemeente bij meervoudige problematiek een actieve rol speelt in de afstemming en organisatie van de zorg. Dat is een prima zaak en zou ook nu al moeten gebeuren. CDA neemt aan dat de gemeente dit doet op hoog niveau en het toegangsteam op individueel niveau.

De beleidsnota geeft een richting aan, maar bevat nog losse eindjes. Hoe vindt de verdere invulling plaats en hoe wordt de raad daar in meegenomen?

D66 heeft waardering voor de nota. De nota is helder en de inwoners zijn goed betrokken. Dat in 2021 40% van de hulp informeel wordt opgelost lijkt erg ambitieus, maar hoe wordt het gemeten en weten we hoe het nu is? **D66** is blij met de integratie van Jeugd, Wmo en Werk en Inkomen. **D66** stemt in met de uitgangspunten, maar heeft nog een aantal vragen en opmerkingen. Pag. 10: PGB is volgens **D66** niet bedoeld als middel voor diversiteit, maar voor degene die zelf zorg kunnen regelen en administreren. Is de wethouder het daar mee eens? Pag. 12: Hoe wordt het experimenteerbudget besteed en wie bepaalt dat? Daarvan blijft **D66** graag op de hoogte. Pag. 14: Wat voor financiële prikkels worden in contracten ingebouwd? Pag. 15: Dat de veiligheid van het kind altijd gewaarborgd kan zijn door de overheid, is een utopie. De ouders zijn zelf de eerst verantwoordelijken. Pag. 17: De rol van de toegangsteams is cruciaal. Hoe richt men ze in? Hoe worden de verschillende belangen gediend, de onafhankelijkheid gegarandeerd, de financiën vormgegeven en hoe vindt de monitoring plaats? Vanwege het uit handen geven van de toegang en daarmee het beslag op de budgetten, loopt de gemeente risico's. Daarom moet dit onderdeel van de nota verder worden uitgewerkt. Hoe worden de teams bekostigd? Pag. 20: Hoe wordt geregeld dat, naast het toegangsteam, ook de aanbieder een rol krijgt bij het opstellen van arrangementen? Het zou niet langer dan een week mogen duren, voordat men tot handelen overgaat. Pag. 24: Zijn of worden over het element van preventie in de schoonmaakondersteuning afspraken gemaakt met de zorgaanbieders? Kan het huidige personeel deze rol vervullen? Pag. 29: Het is positief dat mensen zelf invulling kunnen geven aan hun tegenprestatie. Hoe wil men waken voor verdringing? Pag. 33: Lagere budgetten moet worden gecompenseerd door lagere kosten. Waar kan op bezuinigd worden en hoe wordt de link gelegd met de toegangsteams? Worden deze verantwoordelijk voor het realiseren van de bezuiniging? **D66** heeft waardering voor de adviezen van de adviesraden.

PvdA vraagt wat **D66** verstaat onder verdringing. De laag gekwalificeerde arbeid die de laatste jaren is verdrongen bij schoonmaakondersteuning, krijgt nu weer een kans op de arbeidsmarkt.

D66 is het daarmee eens, maar bedoelt andere soorten verdringing. **PvdA** vraagt **D66** of dat ook geldt als het budget wordt overschreden? **D66** kan niet ingaan op concrete gevallen.

VVD vraagt zich af wat de raad vaststelt met deze nota. Komt de uitwerking in aparte besluiten nog in de raad terug? Biedt de nota voldoende houvast? **VVD** komt in de raad met een definitief standpunt. **VVD** dankt de adviesraden voor hun inbreng. De omvang van het OSOG-advies laat zien hoeveel vragen er leven. **VVD** bespeurt tweeslachtigheid in de nota. De nota wil een

leidraad zijn voor nieuwe ontwikkelingen, veel meer van de samenleving, en zou niet op bezuiniging gericht zijn. Anderzijds moet op de huishoudelijke hulp in 2017 nog flink bezuinigd worden. In de nota zijn nog veel onzekerheden. De beschikbare budgetten zijn bekend, maar de kosten nog niet, bijvoorbeeld van de toegang. Wie houdt grip op de overhead? De gemeente is uiteindelijk verantwoordelijk. Er zijn straks zes gebieden met een agenda en een budget. Zijn de agenda's met bijbehorend budget al vastgesteld? Kan de hoofdaannemer ook klein zijn? Wat is de keuzevrijheid van de cliënt? Wie bepaalt wie welke zorg krijgt in deze situatie waarin veel partijen moeten samenwerken? Concrete vragen zijn verder: Hoe gaat het toegangsteam eruit zien, wordt het aanbesteed en wat is het budget ervoor? Hoe is de privacy geregeld? Waarom bevat deze nota niet het stuk over communicatie met betrekking tot de Wmo, dat ook bij de agenda zat? Komt er een uitvoeringsagenda of stappenplan? Voor 2017 moet al worden aanbesteed. Hoe wordt de raad bij de uitwerking betrokken of geeft de raad met deze nota een mandaat? Hoe gaat de gemeente de culturomslag naar "meer van de samenleving" maken? VVD ontvangt graag meer informatie over het experiment met gezinnen die van generatie op generatie in armoede leven. Komt er een nulmeting voor de ambitie van 40% informele hulp in 2021? Hoe gaat de samenwerking tussen Centrum Jeugd en Gezin, hoofdaannemer en toegangsteam plaatsvinden? Ook huisartsen hebben nog een eigen doorverwijsrol. Opgroeien in een goede omgeving met voldoende voorzieningen is inderdaad belangrijk. VVD wijst daarom ook op de discussie over de voorscholen. VVD denkt dat voor deze nota een tijdsbestek van vier jaar erg lang is. Beter kan na twee jaar bekeken worden of aanpassing nodig is.

LEF! constateert dat de nota meer diepgang heeft gekregen en spreekt daarvoor haar dank uit. De nota is tot stand gekomen in een groeiproces, in samenspraak, en het is goed als men dit blijft volhouden. Het is goed dat het toegangsteam een regiefunctie krijgt in zorg op maat in de buurt, maar er zijn ook huisartsenpraktijken die een dergelijke rol vervullen. In de ontwikkeling van de nieuwe werkwijze mogen geen leemtes vallen. De belangrijkste elementen zijn: zorgvraag in balans brengen, focus op preventie, lijnen verbinden, professionele relatie met het informele veld, garanderen van tijdelijke opschaling, wijze van omgaan met afbouw van GGZ en Jeugdbescherming Noord en voorwaarden, bij aanbesteding, aan aard en structuur van organisatie. LEF! is voor budgetten in relatie tot de sociale gebiedsagenda's en benadrukt het belang van goed investeren in gebiedskennis. LEF! mist aandacht voor de privacy. Volgens recente cijfers van CBS heeft Emmen, van Drenthe, de meeste kinderen in armoede. Vanwege de relatie tussen armoede, zorgvraag en multiproblematiek, mag bestrijding van armoede bovenaan komen te staan bij de richtinggevende uitgangspunten op pagina 7. Volgens LEF! is de hooflijn van het beleidsplan goed. Het groeiproces moet recht blijven doen aan iedereen die nu en straks zorg nodig heeft, zonder leemtes te laten vallen.

ChristenUnie benadrukt dat het nieuwe beleidsplan uitgaat van samenwerking en een nieuw lokaal samenspel tussen alle partijen. Volgens ChristenUnie wordt de samenleving in de eerste plaats gevormd door de burgers zelf, in verbanden als gezinnen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, maatschappelijke organisaties, scholen, bedrijven, et cetera. Mensen komen tot bloei als ze echt samenleven en zich verantwoordelijk voelen. ChristenUnie is blij deze opvatting terug te zien in het beleidsplan. Het vinden van een gezond evenwicht tussen de verantwoordelijkheid van burgers en de uitvoering van de wettelijke taak van de gemeente blijft moeilijk en vraagt tijd.

Hoofdstuk 5 gaat over hoe het nu is en hoe daar op wordt voortgebouwd, maar bevat veel wollig taalgebruik. Heeft het college wel een duidelijk beeld van de huidige situatie? Wat loopt wel goed en wat niet? Is dat beeld integraal of versplinterd?

Het is goed dat er zes gebieden en zes toegangsteams komen, maar waarom komt dit pas ruim een jaar na de nieuwe Wmo aan de orde? Was er eerst een valse start? Aan welke varianten denkt het college bij de juridische vormgeving van de toegangsteams? Blijft de raad betrokken bij de ontwikkeling van de toegang? Met de taken, werkwijze en samenstelling van de toegangsteams is ChristenUnie het eens. Wat gebeurt er met mensen die in deze gebieden nu al dit soort werk doen?

De keukentafelgesprekken, het onderzoek volgens artikel 3.2.3 van de Wmo, zijn niet terug te vinden in het plan. Bij mensen thuis kan de situatie integraal worden besproken, aan maatschappelijke participatie worden gewerkt en preventief worden gehandeld.

In de laatste alinea van de samenvatting wordt gesproken over het beoordelen van de dagelijkse praktijk, tot op casusniveau. In de raad spreken over individuele gevallen is te ingewikkeld en ligt te gevoelig. Daar bespreekt ChristenUnie liever de rode draad. Is dat mogelijk?

ChristenUnie ziet de nota meer als een startnotitie dan als een meerjarenbeleidsplan. Ziet het college dit ook zo?

GroenLinks bedankt de adviesraden voor hun inbreng. Veel vragen staan nog open. Is het startnotitie of een beleidsnota? Het advies van de Seniorenraad, om in een bijlage de aannames te onderbouwen, vindt GroenLinks een goed idee. Het gaat bijvoorbeeld om het streven om 40% van hulpvragen informeel op te lossen. Is er een nulmeting? Wat betreft de tegenprestatie waarschuwt GroenLinks voor mogelijke verdringing. Goede doelstellingen zijn: één gezin één plan één regisseur, hulp dicht bij de cliënt en ruimte voor het leveranciersaanbod. Hoewel wordt gezegd dat het plan geen bezuinigingsoperatie is, is er veel aandacht voor effectief en efficiënt werken en zijn bezuinigingen toch een rode draad. Professionele hulp en kwaliteit zouden voorop moeten staan.

Senioren Belang Noord dankt de verschillende raden voor hun reacties. De reacties stonden vaak eerder op hun website dan dat ze werden toegezonden. Senioren Belang Noord vindt de aanpak van één gezin, één plan, één regisseur, prima. Het is niet alleen een integrale, maar ook een vraaggerichte aanpak. Hoe kan de onafhankelijke toegang worden gegarandeerd? Dat vraagt nadere toetsing en monitoring. Burgerparticipatie is goed, maar er wordt veel afgewenteld op burgers en er zijn kwaliteitseisen nodig. Vroegtijdige signalering kan niet aan willekeurige vrijwilligers worden overgelaten. Wat betreft privacy bestaan er veel verschillende protocollen. Hoe komt men tot een eenduidige wetgeving? Hoe worden budgetten bewaakt? Kan er mee worden geschoven en wanneer is de reserve sociaal domein inzetbaar? Een hoofdaannemer heeft veel macht. Geeft dat geen risico's? Ook kleine aannemers moeten een kans hebben. De gemeente moet de regie houden. Waarom is er geen ouderenbeleid in Emmen, terwijl er in Emmen duidelijk sprake is van vergrijzing? Er is wel een jeugdbeleid. Ouderen hebben veel kennis en kunde en kunnen juist in de participatiemaatschappij een rol spelen, zeker in de toegang. Wat betreft communicatie naar de burger toe is eenvoud en eenduidigheid belangrijk, met niet teveel Engelse zinnen. Hoe kan in het kader van de bijzondere bijstand uitvoering worden gegeven aan de nieuwe maatwerkvoorziening (5.4 op pag. 28)?

Op de vraag van **D66** of men wel voor burgerparticipatie is, antwoordt **Senioren Belang Noord**, dat men daar wel voor is, maar dat er een risico is op overbelasting van mantelzorgers.

Korte schorsing

Reactie eerste termijn

Wethouder Bos legt uit, dat de nota geen blauwdruk is, maar een kader. Het wordt verder ingevuld, samen met alle partijen. Het is een groeimodel, dat steeds kan worden bijgesteld, en komt dus ook terug in de raad. Het is een proces van elkaar leren verstaan en vertrouwen. Het is een traject van jaren, dat goed zal worden gemonitord. Wethouder Bos beantwoordt de vragen per onderwerp. Wethouder Wilms zal daarna ook nog een aantal vragen beantwoorden.

- *Toegangsteam*

Een toegangsteam redeneert vanuit de cliënt, onafhankelijk van de aanbieders. Totale onafhankelijkheid bestaat niet. De gemeente moet de toegangsteams wel dicht bij zich houden. Het toegangsteam indiceert en kan doorverwijzen, is een spin in het web, compact, maar vervangt niet de sociale teams. Die gaan door. Er vindt overleg plaats over de onderlinge afstemming. De gemeente houdt toezicht op de toegangsteams en denkt aan de juridische vorm van een stichting, dus niet aan aanbesteden, maar aan subsidiëren. De keukentafelgesprekken worden gedaan door het toegangsteam. **VVD** vraagt naar de bevoegdheden. **Wethouder Bos** antwoordt dat het toegangsteam het mandaat heeft om snel zorg te regelen, maar dat de

beschikkingen, als formele bekrachtiging, bij de gemeente blijven. Dat geeft ook inzicht. **PvdA** vraagt of het toegangsteam elke vraag behandelt en waar iemand met een verzoek om schoonmaakondersteuning heen moet. **Wethouder Bos** antwoordt, dat het toegangsteam ook kan (terug)verwijzen naar informele zorg. Een vraag waarvoor een indicatie voor gecontracteerde zorg nodig is, loopt altijd via het toegangsteam, maar kan daar direct of via andere organisaties, als een infohuus, een sociaal team of een huisarts, terecht komen. De gemeente kiest niet voor één ingang. De toegangsteams komen waarschijnlijk in een stichting, die de gemeente zelf in het leven roept, onafhankelijk van de zorgaanbieder. In de aanloop zal er een tussenvorm zijn. Er zullen mensen zijn, die nu in sociale teams werken, die op vacatures van de toegangsteams gaan reageren. **Wakker Emmen** is bang dat de wachttijd door deze extra schakel meer wordt dan zes weken. **Wethouder Bos** ziet het andersom. Als het toegangsteam het goedkeurt, moet meteen zorg geleverd kunnen worden, zonder de beschikking te hoeven afwachten. In antwoord op vragen van **CDA**, **VVD** en **GroenLinks** verduidelijkt **wethouder Bos**, dat de zes teams samen een organisatie vormen en dat een team uit enkele personen zal bestaan, hoe kleiner, hoe beter. Als ergens staat dat er één centraal toegangsteam komt, is dat een fout die hij graag doorgegeven krijgt. Wat betreft type deskundigheid denkt de wethouder aan generalisten en mensen met ervaring. De teams komen niet in dienst van de gemeente, maar de juridische vorm wordt nog verder uitgezocht.

- *Regie*

De gemeente sluit contracten met hoofdaannemers. Die moeten bij de aanbesteding documenten overleggen, waaronder een plan van aanpak. Hoe gaat men het gebied bedienen in relatie tot de agenda en met wie? Hoe gaat men om met informele zorg? Hoe maakt men gebruik van wie al werkzaam is in het gebied? Dezelfde aspecten worden later gemonitord via periodieke rapportages over aantallen en ontwikkeling en over de uitvoering van de agenda. De gemeente doet ook zelf onderzoek, via een onafhankelijke schouw, klanttevredenheidsonderzoeken en benchmarkonderzoek, en blijft voortdurend met zorgaanbieders in gesprek over innovatie. Als financiële prikkel denkt de gemeente aan het achterhouden van 10% van het budget en dit alleen uit te keren bij goede resultaten. Op een vraag van **Senioren Belang Noord** antwoordt **wethouder Bos** dat, om risico's te spreiden, een hoofdaannemer in maximaal twee gebieden gecontracteerd mag worden. Hoeveel zorg er daadwerkelijk wordt verleend, kan de gemeente zien aan de afgegeven beschikkingen. Een contract wordt voor vier jaar gesloten, maar de budgetten worden per twee jaar bekeken.

- *Informele zorg*

Het betrekken van informele zorg, van lopende burgerinitiatieven, speelt een rol bij de aanbesteding en in de monitoring. Met het getal van 40% wil men aangeven, dat het een substantieel gedeelte moet zijn. Het moet de basis zijn. Het is moeilijk exact te meten. Daarover moet men het nog hebben. **CDA** vraagt zich af of het nu al niet 50% is. **Wethouder Bos** weet dat niet. Geïnterviewd is wat er nu gaande is en er is een kwalitatieve meting gedaan in de vorm van gesprekken. Men kijkt nog of meer mogelijk is. **CDA** vraagt of de gemeente dat bij de voorlichting aan aanbieders op 21 maart al niet zou moeten weten. **Wethouder Bos** legt uit dat die voorlichting is gericht op kleinere aanbieders zonder ervaring met grootschalige aanbesteding. Hij wil zich ook laten verrassen door ideeën van aanbieders. **PvdA** vraagt hoe de wethouder weet of de informele zorgaanbieders instemmen met de aanpak van de hoofdaannemer. Welke garantie hebben zij dat hun aanpak geaccepteerd wordt door de hoofdaannemer? Beslist de hoofdaannemer of beslist het bewonersinitiatief of de vrijwilligersorganisatie? **Wethouder Bos** reageert dat de vrijwilligersorganisatie zelf beslist en dat voor de aanbesteding ook overleg zal plaatsvinden tussen vrijwilligersorganisaties en aanbieders. Vorige week heeft wethouder Bos bij de contactpunten mantelzorg opgeroepen zich bij de zorgaanbieders te melden om duidelijk te maken wat men doet en wil. Dat moet in een plan tot uiting komen. De gemeente zal dan toezien op de uitvoering. **PvdA** vraagt of vrijwilligersorganisatie en hoofdaannemer even sterk staan in dit overleg. **Wethouder Bos** antwoordt dat de gemeente 100% achter vrijwilligersorganisaties staat en hen wil faciliteren. Verder kan het toegangsteam rekening houden met de vrijwilligersorganisaties en is via de burgerbegroting en het budget voor informele zorg de rol van vrijwilligersorganisaties te faciliteren. **PvdA** concludeert dat informele zorg een plaats krijgt in het systeem en dat

zorgaanbieders met zeer sterke argumenten moeten komen om de aanpak van vrijwilligersorganisaties niet te accepteren. **Wethouder Bos** reageert dat men ook samen tot een andere aanpak zou kunnen komen. Wat er nu is, moet worden behouden of verder ontwikkeld. **PvdA** is blij met de opmerkingen van de wethouder over de positie van vrijwilligersorganisaties en over de burgerbegroting. **D66** begrijpt dat de hoofdaannemer rekening moet houden met de informele zorg. De hoofdaannemer moet dus in gesprek gaan. **Wethouder Bos** beaamt dat de hoofdaanbieder met het plan van aanpak moet komen en daarvoor in overleg moet gaan met de vrijwilligersorganisaties. Ten opzichte van de huidige situatie kan er een ontwikkeling in zitten naar zwaardere inzet van informele zorg.

- *Schoonmaakondersteuning*

Wethouder Bos geeft aan, dat schoonmaakondersteuning gekoppeld kan worden aan andere vormen van ondersteuning, in arrangementen. Hoe dit gebeurt, wordt overgelaten aan de aanbieder. Wel moet betaling volgens de cao plaatsvinden. De gemeente wil ruimte laten voor innovatieve ideeën. **PvdA** constateert, dat ook de wethouder vindt, dat schoonmaakondersteuning niet tot de zorg behoort en zoekt naar nieuwe arrangementen.

- *Verdringing*

Verdringing doordat taken door vrijwilligers of vanuit sociale werkvoorziening worden gedaan, is een lastig punt, dat goed moet worden uitgewerkt. Het deel van de Participatiewet is nog in ontwikkeling. In het kader van de tegenprestatie heeft Sedna 1200 niet vervulde vrijwilligersplekken geïnventariseerd. Het speelt breder dan alleen bij Wmo en Jeugdzorg, maar bij de inkoop wil men ruimte houden voor deze ontwikkelingen.

- *Budgetten*

Bij de budgetten gaat het niet om populatie-, maar om gebiedsfinanciering. Dit gebeurt op basis van historische gegevens, maar er kunnen ontwikkelingen zijn waardoor er ruimte of juist een tekort ontstaat. Het innovatiebudget en het noodfonds kunnen eventueel worden ingezet. De budgetten worden minstens elke twee jaar tegen het licht gehouden, maar men blijft er voortdurend op letten en over in gesprek gaan. Op de vraag van **CDA** wat er gebeurt als men in het ene gebied minder uitgeeft dan in het andere, antwoordt **wethouder Bos**, dat het afhangt van de oorzaak. Men kan bijzonder efficiënt werken of juist te weinig doen en het kan te maken hebben met investeringen. In ieder geval vindt er een gesprek plaats.

- *Overige punten*

De klachtenprocedure en de ombudsfunctionaris blijven. Naar de raad zal periodiek worden teruggekoppeld. Bijsturingen komen op de agenda. De rol van de hoofdaannemer is om alles te organiseren. Hij hoeft niet alle zorg zelf te leveren, maar het kan wel. Een hoofdaanbieder heeft wel macht, maar loopt ook risico's door de afhankelijkheid van onderaannemers. Ook de gemeente neemt een deel van het risico. Er is niet te laat begonnen met de sociale teams. Die ontwikkelen zich en daar wordt nu op aangesloten. Het eerste jaar was men druk met de transitie en de continuering van de zorg. Nu komt pas de transformatie.

Wethouder Wilms beantwoordt de vragen aangaande jeugdhulp en de burgerbegroting.

Een derde deel van het budget van het sociale domein gaat naar jeugdhulp. Het nu voorliggende plan sluit volledig aan op het Jeugdhulp beleidsplan 2015-2016. Eerst is het huis op orde gebracht en nu volgt de meer gezamenlijke en gebiedsgerichte aanpak. Jeugdhulp heeft een eigen profiel binnen het sociaal domein. Het doel is het vergroten van de groep kinderen die veilig en gezond opgroeit. Er zijn in Emmen veel kinderen in armoede. Toch ontwikkelt 85% van de kinderen zich op een normale wijze. Bij 10% van de kinderen wordt opvoedingsondersteuning gegeven en bij 5% geïndiceerde, en ook meteen dure, zorg. Die dure zorg kost 30 miljoen euro. De inzet is om zwaardere zorg om te zetten in lichtere zorg, preventie. Het organiseren van het netwerk wordt de pedagogische kracht van dorpen en wijken genoemd. Er zijn al zes teams van Centrum Jeugd en Gezin (CJG) werkzaam in de zes gebieden, soms als onderdeel van het sociale team. Als alles is georganiseerd en aanbesteed krijgen de hoofdaanbieders de opdracht om CJG-teams en sociale teams te integreren. De toegang naar de Jeugdwet loopt via de zes CJG-teams (inclusief de toegang van Bureau Jeugdzorg) en via de huisartsen (52% van de verwijzingen). De verbinding tussen CJG-teams en

huisartsen is dus ook van belang. In het land zijn al voorbeelden van het werken met praktijkondersteuners en dat wil Emmen ook gaan doen.

LEF! vraagt of er in de doorverwijzing al leemte ontstaat tussen voor- en achterliggend veld. **Wethouder Wilms** reageert, dat men sturing en zicht krijgt op de verwijzingen door huisartsen. Vaak verwijzen die naar zware zorg, terwijl dit niet altijd nodig was geweest bij eerder contact. Er loopt een project om de zware zorg te reduceren. De stijging van het aantal verwijzingen door huisartsen is niet goed. Huisartsen zouden eerder in overleg moeten treden met het CJG-team. **LEF!** vindt ook dat de verbinding tussen huisarts en CJG-team goed moet zijn, maar het is voor een CJG-team vaak heftig om te maken te krijgen met multi-probleemgezinnen. Het is jammer dat Jeugdzorg naar Assen is verhuisd, terwijl Emmen bovenaan staat wat betreft problematiek. **Wethouder Wilms** deelt deze zorg. Men is bezig de kwaliteit van de CJG-teams te versterken. De beschermings- en reclasseringstaken en het werkgeverschap van JB Noord zijn nog in uitwerking. Met JB Noord is een gezamenlijke visie gemaakt over de dwang- en drangtaken. Men wil deze taken zo lokaal mogelijk beleggen. Daarover komt komende maand meer duidelijkheid. Het volume van Drenthe en Groningen is eigenlijk nog te klein.

Het college heeft een voorstel voor de burgerbegroting behandeld. De burgerbegroting wordt betrokken bij de kadernota. Vooraf komt er een informatiebijeenkomst voor de raad, waarin Nieuw-Dordrecht en Emmerhout ook een rol krijgen. De burgerbegroting kan dan per 1 januari 2017 ingaan. Dat sluit mooi bij de ontwikkelingen in het sociaal domein. **PvdA** pleit ervoor om, als de kadernota en burgerbegroting voor het zomerreces zijn besproken, de uitvoering en aanpak al te starten in 2016. **Wethouder Wilms** heeft ook die bedoeling.

Wethouder Wilms merkt op, dat de nadruk op preventie naadloos aansluit bij de voorschoolse ontwikkeling. Daarbij wil men juist af van het stempeltjes plakken.

D66 pleit voor een kruisbestuiving tussen de twee gebieden waar het CJG-team al in het sociaal team geïntegreerd is, en de andere gebieden. **Wethouder Wilms** weet dat de CJG-teams onderling afstemming hebben. Op gemeentelijk niveau is een expertteam georganiseerd en de coördinatoren van de CJG-teams gaan op gemeentelijk niveau contact met elkaar onderhouden.

In de jeugdhulp in Drenthe is men ver met het monitoren. Er is een transformatiemonitor en een nieuwe onderwijsmonitor. Ook voor jeugdhulp wil men een monitor ontwikkelen. Dat zou ook in één monitor voor jeugd en onderwijs kunnen.

Men heeft nu de mogelijkheid om budgetten te ontschotten. Afgelopen jaar golden er in Drenthe budgetplafonds voor de jeugdhulp. Gelukkig kon door samenwerking ook worden geschoven met budgetten in plaats van met kinderen. Men heeft hiervan geleerd dat beter met raamcontracten kan worden gewerkt. Voor de komende periode zal men nog met zeven gemeenten inkopen voor jeugd.

Voorzitter Huttinga stelt vast dat wethouder Wilms een aantal verduidelijkende paragrafen aan het plan heeft toegevoegd. Vanwege het tijdstip van 22.30 uur peilt de voorzitter of men de vergadering wil voortzetten. Dat blijkt het geval.

Tweede termijn

Wakker Emmen vraagt of een inwoner de keuzevrijheid heeft om zijn zorg te behouden via een PGB, wanneer zijn zorgaanbieder niet wordt ingekocht in zijn gebied. Hoe houdt de gemeente de regie en eindcontrole? Kan de gemeente ingrijpen, wanneer een inwoner bij een klacht heen en weer gestuurd wordt tussen hoofd- en onderaannemer?

PvdA is blij met de helderheid en positieve houding ten aanzien van vrijwilligersorganisaties, informele zorg en burgerbegroting. Over de positie van de toegangsteams is PvdA niet helemaal gerust. Deze lijken een grotere rol te krijgen dan nodig is. Over de schoonmaakondersteuning en koppeling daarvan met andere ondersteuning is PvdA gerustgesteld.

CDA vraagt of met het vervallen van de HHT-gelden per 1 januari 2017, de service voor wassen en strijken vervalt. CDA vindt dat de wethouder te weinig is ingegaan op communicatie.

Voor een cultuuromslag in de samenleving is meer nodig dan een Wmo-nieuwsbrief, ook al is die verbeterd. Welke ideeën heeft de wethouder hiervoor? Wordt de klachtenbehandeling uit het oude beleid gehandhaafd?

VVD vraagt nog eens naar privacy en communicatie. VVD vraagt zich af of de besluittekst wel goed is, omdat het daarin gaat over vaststelling van het beleidsplan 2017-2021. Onduidelijk is met welke zaken het college wanneer terugkomt. Wat is de reactie van de wethouder en van de rest van de raad?

LEF! heeft dezelfde vraag als VVD. Omdat het een groeimodel is, zou men het met alle organisaties samen, eenmaal per jaar, kunnen bekijken. Dat is als clause toe te voegen.

ChristenUnie sluit zich aan bij VVD. Het is noodzakelijk dat het plan terugkomt, zeker bij de verdere ontwikkeling van het toegangsmodel. ChristenUnie vraagt nog een reactie op haar opmerking over bespreking van de rode draad in plaats van casuïstiek. Is het plan niet eerder een koersdocument dan een meerjarenbeleidsplan?

VVD stelt voor om aanvullende besluitpunten te benoemen, via een amendement en met een eventuele toezegging van het college. VVD nodigt hiermee uit tot een informeel overleg.

Senioren Belang Noord vraagt wanneer de reserve sociaal domein inzetbaar is en heeft nog de vraag over de bijzondere bijstand en de maatwerkvoorziening (pag. 28).

Reactie tweede termijn

Wethouder Bos antwoordt, dat de gemeente de aanbieder vraagt om in het plan van aanpak aan te geven hoe men de keuzevrijheid en diversiteit waarborgt. De gemeente toetst en monitort op dit punt. Als iemand met een klacht van het kastje naar de muur wordt gestuurd, kan de gemeente overrulen. Als het een patroon is, dan kan men op een ander manier ingrijpen.

De rol van de toegang wordt verder uitgewerkt door de gemeente zelf. Het wordt niet aanbesteed en komt terug in de raad.

Of de service strijken en wassen doorgaat, wordt bepaald in de gebiedsagenda. Er komt niet meer een contract voor één product.

De huidige klachtenbehandeling en ombudsfunctie blijven bestaan.

Na de aanbesteding gaat veel meer communicatie plaatsvinden. Afgesproken moet worden wat de zorgaanbieder en wat de gemeente gaat communiceren. De gemeente zal gezien de impact van het geheel actief naar buiten treden, ook face to face.

Het beleidskader wordt nu vastgesteld. Daarbinnen ontwikkelt zich het groeimodel. Op zaken die nog ingevuld moeten worden, kan men periodiek terugkomen. Over een rode draad of thema's kan in de raad worden gesproken, eventueel samen met zorgaanbieders en cliëntenorganisaties. Hoe vaak dat gebeurt, is afhankelijk van de thema's. **PvdA** vraagt of de nu voor vier jaar vast te stellen kaders ook binnen twee jaar zouden kunnen veranderen.

Wethouder Bos antwoordt dat dit kan gebeuren. Dan komt het terug in de raad. Thema's kunnen zeker jaarlijks besproken worden en ook dat kan leiden tot wijziging van de kaders.

PvdA concludeert dat de besluittekst nog een keer moet worden bekeken.

Wethouder Bos geeft aan, dat elke organisatie zijn eigen privacybeleid heeft. Er wordt nu een pilot gehouden met een privacyprotocol. Als het klaar is, wordt het in de aanbesteding meegenomen en geldt het per 1 januari 2017. Dat protocol is vooral gebaseerd op transparantie naar de cliënt. Daarbij wordt voortdurend gepolst of de cliënt bereid is gegevens te delen.

De reserve sociaal domein is voortdurend inzetbaar, bijvoorbeeld als eenmalige stimulans.

De vraag over het gebruik van bijzondere bijstand voor de maatwerkvoorziening zal de wethouder later beantwoorden.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het stuk degelijk en goed in twee termijnen is besproken. Men komt ongetwijfeld terug op de besluittekst. Graag wordt het presidium hiervan op de hoogte gehouden. Het stuk gaat als B-stuk door naar de raad.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.

10. Vaststellen verslag vergadering: n.v.t.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

PvdA en VVD zien graag stuk 11C geagendeerd voor de volgende vergadering.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga bedankt allen en sluit de vergadering om 23.22 uur.